

در این شماره میخوانید:

- در بحبوحه پاندمی کرونا ، دوچرخه سواری راهی برای تحرک و سالم باقی ماندن
- روز جهانی بدون دخانیات سال ۲۰۲۰
- تأثیر منفی COVID-۱۹ بر پژوهش در سایر موضوعات
- بستری شدن به علت COVID-۱۹ و سلامت روانی
- ممنوعیت استفاده از سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی غیر اشتعال در کشورهای با درآمد متوسط و پایین به منظور جلوگیری از بروز همه گیری اعتیاد به نیکوتین
- سرو اپیدمیولوژی عفونت ناشی از ویروس کرونا ۲۰۱۹ در گیلان- ایران
- عوامل شناختی مربوط به کشیدن سیگار در میان دانشجویان

صفحه	عنوان
۳	در بحبوحه پاندمی کرونا ، دوچرخه سواری راهی برای تحرک و سالم باقی ماندن
۴	روز جهانی بدون دخانیات سال ۲۰۲۰: محافظت جوانان از دخالت‌های صنعت و پیشگیری از استفاده تنباکو و نیکوتین
۴	محافظت از جوانان در برابر صنعت دخانیات
۵	تأثیر منفی COVID-۱۹ بر پژوهش در سایر موضوعات
۵	بستری شدن به علت COVID-۱۹ و سلامت روانی
۶	ممنوعیت استفاده از سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی غیر اشتعال در کشورهای با درآمد متوسط و پایین به منظور جلوگیری از بروز همه گیری اعتیاد به نیکوتین
۶	سر واپیدمیولوژی عفونت ناشی از ویروس کرونا ۲۰۱۹ در گیلان- ایران
۷	عوامل شناختی مربوط به کشیدن سیگار در میان دانشجویان

کلید سلامت

شماره شاپا: ۶۰۱۸-۲۲۵۱

سال یازدهم- شماره ۱۰۸

خرداد ماه ۱۳۹۹

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

دکتر کامران باقری لنکرانی، رئیس مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

سر دبیر:

دکتر مریم کاظمی

اعضای هیأت تحریریه:

دکتر محمود نجابت، دکتر حسن جولایی، دکتر سولماز قهرمانی، دکتر

مجید فروردین، دکتر نجمه مهارلویی

طراحی و صفحه آرایی:

فرحناز ایزدی

در بحبوحه پاندمی کرونا ، دوچرخه سواری راهی برای تحرک و سالم باقی ماندن

<https://www.unenvironment.org/news-and-stories/story/amid-pandemic-cycling-great-way-move-around-and-stay-safe>

#June3WorldBicycleDay

توسعه کشورها کمک میکند تا از اولویت قرار دادن اقلیت اتومبیل سوار دور شوند و به طرف اولویت بررسی زیر ساختها در جهت گروه بسیاری که دوچرخه سوار یا عابر پیاده هستند پیش روند. میلیونها فرد در سراسر دنیا از دوچرخه بعنوان وسیله اصلی حمل نقل یا وسیله ای جانبی و انتخابی استفاده میکنند و این ضروری است که نیازهای آنها در سرمایه گذاری بر زیر ساختها و سیاستگذاریها ی حمل و نقل لحاظ شود

روز جهانی دوچرخه فرصتی است تا دور هم جمع شویم و بالقوه های دوچرخه سواری را به حداکثر برسانیم

هستند. با نیاز کنونی به حفظ فاصله اجتماعی ، دوچرخه سواری محبوبیت یافته است و میتواند خلا مربوط به محدودیتهای استفاده از حمل و نقل عمومی را پر کند

دوچرخه وسیله ای مقرون به صرفه، مطمئن و دوستدار طبیعت است و بعنوان کلید بهبود محیط زیست (بهبود سبز) در دوران پسا کرونا شناخته میشود. بطور مثال شهردار میلان، پس از برداشته شدن محدودیتهای مربوط به بحران کنونی، ۳۵ کیلومتر از خیابانها را تبدیل به مسیر دوچرخه سواری و پیاده روی خواهد کرد

دوچرخه سواری نه تنها باعث میشود شهرها تبدیل به فضایی قابل زندگی و سالم شوند و الودگی هوا کاهش یابد بلکه باعث میشود فعالیت فیزیکی افراد در جامعه نیز ارتقا یابد.

در روز جهانی دوچرخه سواری برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد، دولتها را به بهبود امنیت جاده های مناسب دوچرخه سواری و ادغام نیازهای دوچرخه سواران در طراحی زیر ساختهای حمل و نقل تشویق میکند. اقدامات مربوط به حراست از عابران پیاده و دوچرخه سواران بخش مهمی از ساخت فضاهای شهری در آینده است

برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد با به اشتراک گذاشتن « برنامه جاده» به دولتها و ذی نفعان در

اطلاعیه UNEP (برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد) بمناسبت سوم ژوئن (۱۴ خرداد) روز جهانی دوچرخه و همچنین نقش دوچرخه در دوران پاندمی کرونا و پس از پاندمی در پیشگیری از بیماریهای روانی و جسمی و حفظ سلامتی مردم جهان :

پاندمی کوید ۱۹ فعالیتهای ما را محدود ساخته است . ورزشهای تفریحی را در سراسر جهان به رکود و انجماد رسانده است و همه موارد از باشگاههای تنیس تا لیگهای فوتبال اخر هفته را به تعطیلی کشانده است. اما یکی از موارد فعالیتهای ورزشهایی که میتوان در دوران پاندمی مستثنی دانست دوچرخه سواری است. سازمان بهداشت جهانی دوچرخه سواری را هم بعنوان وسیله حمل نقل و هم وسیله ای برای حفظ سلامتی در دوران بحران کوید ۱۹ توصیه میکند

روز ۳ ژوئن به عنوان روز جهانی دوچرخه سواری انتخاب شده است و این فرصت مناسبی است تا از فواید دوچرخه سواری هم برای حفظ سلامتی و هم بعنوان وسیله حمل و نقل در طول و حتی بعد از شرایط پاندمی سود ببریم

بسیاری از دولتها به دنبال راههایی برای اسان تر کردن گذراندن دوران قرنطینه و فراهم آوردن فرصتهای تفریحی برای مردم ساکن شهرها

روز جهانی بدون دخانیات سال ۲۰۲۰: محافظت جوانان از دخالت‌های صنعت و پیشگیری از استفاده تنباکو و نیکوتین

WHO | World No Tobacco Day
<https://www.who.int/tobacco/wntd/en/>

محصول تا کمپین‌های بازاریابی، برای جلب جوانان نسل جدید به مصرف دخانیات برنامه ریزی کردند

نشان می‌دهد که آنها از تحقیقاتی عمیق و طراحی و محاسباتی دقیق استفاده کردند آنها با هدف جایگزینی میلیون‌ها انسانی که سالانه به علت مصرف دخانیات فوت می‌کنند، از طراحی

برای دهه‌ها، کارخانه‌های تنباکو استراتژی‌هایی خشن و با منبع مشخص و مناسب بکار گرفتند تا جوانان را به مصرف تنباکو و نیکوتین جلب کنند. اسناد و مدارک موجود در صنعت

باز نشر مقاله دکتر سعید صادقیه اهری، استاد پزشکی اجتماعی و مدیر گروه پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی اردبیل بمناسبت تاکید امسال سازمان جهانی بهداشت در روز جهانی «نه به دخانیات» (یازدهم خرداد) بر محافظت از جوانان در برابر صنعت دخانیات :

<https://www.mehrnews.com/news/4123579/%D%A%D%8A%D%8D%84%9DB8%C%D%8BA-%D%8B%3DB8%DA%AF%D%8A%7D%8B%1D%8AF%D%8B%1D%8B%3D%88%9D%9BE%D%8B%1D%85%9D%8A%7D%8B%1DA%A%9D%8AA-%D%87%9D%8A%-7D%8A%8D%8A-7%DA%A%9D%8AF%D%8A%7D%-85%9D%85%9D%8AC%D%88%9D%8B2>

مصرف سیگار، افزایش قیمت سیگار و مالیات بر مصرف سیگار، حفاظت افراد عادی در مقابل دود سیگار افراد سیگاری، آگاه سازی مردم، کمک به ترک سیگار و در نهایت پایش دقیق سیاست‌های پیشگیرانه و مرتبط با اپیدمی سیگار است.

یکی از خط‌مشی‌های بسیار مهم این دستورالعمل که این نوشتار به خاطر نقض گسترده آن در اماکن عمومی تدوین شده است، تبلیغ مصرف سیگار در سوپرمارکت‌های شهری است. بازاریابی دخانیات که

تبلیغ مصرف سیگار با اختصاص بهترین و زیباترین کادر بندی‌ها برای دخانیات در سوپرمارکت‌ها مورد غفلت قرار می‌گیرد.

در سطح بین‌المللی، دستورالعمل MPOWER سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۸ تصویب شد. در این دستورالعمل جهانی اقدام سریع برای کاهش مصرف دخانیات یک ضرورت تلقی شده است. در این دستورالعمل، ۶ خط‌مشی مهم و موثر در کنترل دخانیات مور تاکید قرار گرفته که شامل ممنوعیت درج‌آگهی و تبلیغات

آبان‌ماه ۱۳۹۶
خبرگزاری مهر

دکتر صادقیه اهری با اشاره به افزایش مصرف مواد دخانی در سنین پایین کشور، این سؤال را مطرح کرده است که تبلیغات مصرف سیگار در سوپرمارکت‌ها، با کدام مجوز صورت می‌گیرد:

سؤال اصلی این است که در کشور با کدام مجوز، تبلیغات زیرکانه‌ای برای مصرف سیگار در سوپرمارکت‌های شهر جریان دارد و چرا آثار زیانبار

دید نبودن این کالای کشنده به نوعی تضمین می شود.

می تواند موجب کاهش ۱۶ درصدی مصرف سیگار شود. بر این اساس در کشورهای پیشرو در امر مبارزه با مصرف دخانیات برای فروش سیگار تدابیری اتخاذ می شود که بسته های سیگار به شکل جذاب و در معرض دید عرضه نشود و قابل

با شیوه های بسیار زیرکانه ای انجام می شود، در بروز بیماری و مرگ نقش بسزایی دارد. روشن است، فروش محصولی که نصف مصرف کنندگانش را می کشد چه هنر و مهارتی لازم دارد و بر اساس برآوردها ممنوعیت تبلیغات دخانیات

تأثیر منفی COVID-19 بر پژوهش در سایر موضوعات

<https://www.natureindex.com/news-blog/coronavirus-pandemic-crowds-out-other-science-research-papers>

bioRxiv و medRxiv از ژانویه تا آوریل ۲۰۲۰ نشان داده که طول مقالات COVID-19 تنها کمی بیش از نصف سایر مقالات است. همچنین این مقالات جداول و منابع کمتری داشته اند.

*مقالات مربوط به COVID-19 سی برابر بیش تر احتمال دارد دانلود شوند و ۲۰۰ برابر بیش تر احتمال دیده شدن در رسانه ها دارند.

* همچنین مقالات COVID-19 زودتر داوری می شوند. برای برخی از مقالات غیر COVID-19 احتمال دارد داور پیدا نشود.

* اگر چه این آسیب به پژوهشگران تازه کار بیش تر آسیب می زند، اما پژوهشگران قدیمی نیز از این آسیب در امان نیستند. برای مثال یک پژوهش در مورد انواعی از اختلالات خونی به نام **myelodysplastic syndromes** برای چاپ در نشریه **NEJM** در ماه آوریل رد شد. این پژوهش بعداً نقدهای مثبتی گرفت. در حالی که در همان ماه یک نامه در مورد یک کارآزمایی سه روزه درباره COVID-19 در گربه ها چاپ شد.

* یک پژوهش اخیر با تجزیه و تحلیل ۱۴،۸۱۲ پژوهش ثبت شده در

* با توجه به این که چند ماهی از شناسایی COVID-19 می گذرد و در این مدت در صدر اخبار بوده، نشریات علمی نیز این مسئله مستثنی نبوده اند و پژوهش های مربوط به COVID-19 دیگر موضوعات را به حاشیه رانده اند.

* یکی از دبیران بخش کلینیکی نشریه علمی پزشکی بریتانیا (**BMJ**)، **Elizabeth Loder** می گوید: «این موضوع به پژوهشگرانی که در حوزه COVID-19 پژوهش نمی کنند، آسیب زده است. یک سیستم ظرفیت محدودی دارد و COVID-19 بقیه حوزه ها را به حاشیه رانده است.»

بستری شدن به علت COVID-19 و سلامت روانی

<https://www.psychcongress.com/article/covid-19-hospitalization-could-lead-poor-mental-health-outcomes>

اختلال خواب یا اختلال در تمرکز و حافظه نیز بیش از ۱۵٪ از بیماران را تحت تأثیر قرار داده بود.

* حدود ۲۸٪ از بیماران مبتلا به سارس و مرس به **Confusion** دچار شده بودند که بر اساس داده های کنونی درصدی نزدیک نیز برای بیماران مبتلا به COVID-19 تخمین زده می شود.

* این متا-آنالیز دو عامل خطر برای پیامدهای سلامت روانی در بلندمدت پیدا کرده است: نگرانی بیش از حد در مورد بیماری و اشتغال به عنوان یک کارمند درمانی.

و ۷ مقاله قبل از چاپ را که روی بیماران مبتلا به **SARS, MERS** و COVID-19 انجام شده بود، در این مطالعه مروری وارد کردند. در کل بیش از ۳۵۰۰ بیمار بستری شده در این مطالعه آنالیز شدند.

* حدود یک سوم افراد مبتلا به سارس و مرس در طی ۳ سال پیگیری به **PTSD** مبتلا شده بودند. شیوع افسردگی و اضطراب در طی یک سال یا بیش تر پس از ابتلا به بیماری حدود ۱۵٪ تخمین زده شده است.

* حدود ۱۵٪ از بیماران بدون تشخیص کلینیکی، علائم افسردگی و اضطراب داشتند. خستگی مزمن، نوسان خلقی،

نتایج یک مرور نظام مند و متا-آنالیز که در نشریه علمی روانپزشکی **لانست** منتشر شده، نشان می دهد که بیماری COVID-19 می تواند موجب دلیریوم ۱ بیمار از هر ۴ بیمار بستری شده گردد. همچنین احتمال افسردگی، اضطراب و **PTSD** نیز در این بیماران وجود خواهد داشت.

* اگر چه اغلب بیماران مبتلا به COVID-19 به بیماری های روانی مبتلا نمی شوند، اما به علت تعداد زیاد بیماران، اثر جهانی این بیماری بر سلامت روان جوامع قابل توجه است.

* پژوهشگران ۶۵ مقاله داوری شده

ممنوعیت استفاده از سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی غیر اشتعال در کشورهای با درآمد متوسط و پایین به منظور جلوگیری از بروز همه گیری اعتیاد به نیکوتین

<https://www.theunion.org/news-centre/news/ban-e-cigarettes-and-htps-in-lmics-to-prevent-a-new-epidemic-of-nicotine-addiction-says-new-union-position-paper>

اشتعال بر سلامت عمومی محدود به اطلاعات کشورهای با درآمد بالا بوده است. تفاسیر و گفتارها باید با تاکید بر این باشد که ممنوعیتها در کجا خوب عمل کرده اند و سیاستها در خصوص تولیدات جدید نیکوتینی با توجه به شرایط ویژه تنظیم گردند. در کشورهای با درآمد پایین و متوسط رد سریع این محصولات جدید میتواند تاثیرات مخربی بخصوص بر جوانان داشته باشد این کشورها بطور سنتی بستر مناسبی برای مصرف دخانیات دارند و درصد بالایی از مصرف کننده دخانیات در جهان را به خود اختصاص میدهند اطلاعات جدید در خصوص سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی بدون اشتعال در حال افزایش است. اما آنچه که میدانیم این است که اپیدمی جدید بخصوص در بین جوانان در حال چرخش است اتحادیه معتقد است که سیاستگذاران باید اصل احتیاط را در نظر بگیرند و اقدامات پیشگیرانه را دنبال کنند و این به معنای ممنوعیت فروش محصولات الکترونیک دخانیات برای کشورهای با درآمد پایین و متوسط است

از کشورهای با درآمد پایین و متوسط با اپیدمی جدی مصرف دخانیات مواجه هستند. معرفی کردن محصول جدیدی که بسیار اعتیاد آور است به این جوامع دولتها را تحت الشعاع قرار میدهد و فشار و استرس بیش از حدی را به سیستمهای بهداشتی تحمیل میکند و باعث انحراف از اجرای برنامه های سازمان بهداشت جهانی در جهت کنترل مصرف دخانیات میگردد. فروش سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی غیر اشتعال از مشاغل پرسود میباشد سود حاصل از آن در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۱۵ بیلیون دلار و انتظار میرود تا سال ۲۰۲۱ این سود بالغ بر ۱۸ بیلیون دلار باشد. در گزارش اپیدمی جهانی دخانیات در سال ۲۰۱۹، سازمان بهداشت جهانی اشاره میکند که شواهد ناکافی برای حمایت از مداخلات ترک و استفاده از سیگار الکترونیک برای کمک به مردم وجود دارد علاوه بر این در این گزارش به مضر بودن بدون شک این محصولات اشاره شده است. تا به امروز تاثیرات استفاده از سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی بدون

به مناسبت روز جهانی بدون دخانیات در ۳۱ می، علنا از ممنوعیت فروش و تبلیغات سیگار الکترونیک و محصولات تنباکویی غیر اشتعال بخصوص در کشورهای با درآمد متوسط و پایین که بیش از ۸۰٪ مصرف کنندگان دخانیات جهان را دارند، حمایت شده است. حمایت اتحادیه از ممنوعیت مصرف این مواد بر اساس مقاله اخیر منتشر شده در این زمینه میباشد. این مقاله با توجه به موضوع امسال روز جهانی بدون دخانیات منتشر شده است که توجه را به هدف قرار دادن نسل جدید توسط صنعت دخانیات جهت مصرف دخانیات و محصولات تنباکو متمرکز کرده است. این مقاله هر دو جنبه مستندات و شواهد علمی تاثیرات محصولات جدید نیکوتینی بر سلامت و توجه دقیق دولتها برای مواجهه با مشوقهای تجاری این محصولات جدید تنباکو برای جذب مصرف کنندگان جدید و گسترش بازارهای نیکوتین در کشورشان را انالیز و بررسی میکند. مدیر کنترل دخانیات در اتحادیه عنوان میکند که تعداد بسیار زیادی

سرو اپیدمیولوژی عفونت ناشی از ویروس کرونا ۲۰۱۹ در گیلان- ایران

Maryam Shakiba, Seyed Saeed Hashemi Nazari, Fardin Mehrabian, Seyed Mahmoud Rezvani, Zahra Ghasempour, Abtin Heidarzadeh
<https://www.medrxiv.org/content/2020.04.26.20079244/10.1101v1>

گردید نتایج: شیوع سرولوژی مثبت انتی بادی ۰,۲۲ بود (فاصله اطمینان ۰,۱۹ تا ۰,۲۶). شیوع تعدیل شده بر اساس وزندهی به جمعیت ۰,۲۱ بود (فاصله اطمینان ۰,۱۴ تا ۰,۲۹). همچنین شیوع تعدیل شده بر اساس روش تست ۰,۳۳ بود (فاصله اطمینان ۰,۲۸ تا ۰,۳۹). بر اساس این تخمین ها افراد الوده شده به عفونت در این استان بازه ای بین

افراد جهت شرکت در مطالعه دعوت به عمل میآمد. در مجموع ۱۹۶ خانوار شامل ۵۵۲ فرد حاضر به شرکت در مطالعه شدند. در مراکز ارائه خدمات سلامت از هر شرکت کننده ۵۰ سی سی نمونه خون گرفته شد. کیت های تست سریع برای یافتن انتی بادی کوید ۱۹ مورد استفاده قرار گرفتند. شیوع سرولوژی مثبت خام و تعدیل شده بر اساس جمعیت گزارش

مقدمه: گسترش عفونت ناشی از کرونا ویروس ۲۰۱۹ به خوبی مستند نشده است. این مطالعه قصد دارد تا فراوانی سرولوژی مثبت ناشی از عفونت کوید ۱۹ را در جمعیت منطقه ای با شیوع بالا در شمال ایران مشخص کند روش کار: نمونه گیری مبتنی بر جمعیت بصورت تصادفی خوشه ای انجام پذیرفت و با تماس تلفنی از

۵۱۸۰۰۰ و ۷۷۷۰۰۰ نفر میباشد. نتیجه گیری: شیوع سرولوژی مثبت عفونت کوید ۱۹ نشان میدهد که عفونت بدون علامت بیش از موارد

تایید شده کوید ۱۹ میباشد. این تخمین میتواند برای استفاده بهتر در تصمیم گیری دستورالعملهای سیاستگذاری سلامت عمومی و یافتن

بهرتر میزان موارد کشندگی بیماری مورد استفاده قرار گیرد

عوامل شناختی مربوط به کشیدن سیگار در میان دانشجویان: استفاده از تئوری مبتنی بر رفتار

Cognitive factors related to cigarettes smoking among college students: An application of theory of planned behavior

آدرس مجله‌ای که گزارش در آن ارائه شده است:

The Social Sciences, 2016 10.3923/sscience.2016.1189.1193 Jalilian, F.Joulaei, H.Mirzaei-Alavijeh, M.Samanezhad, B.Berimvandi, P.Matin*, B. K.Mahboubi, M.

مقاله URL:

<https://www.medwelljournals.com/abstract/?doi=sscience.2016.1189.1193>

محل دقیق اجرای طرح: دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در غرب ایران قبل از انجام این تحقیق درباره‌ی موضوع مدنظر چه می‌دانستیم؟ - دود ساطع شده از سیگار شامل ۴۰۰۰ نوع ماده است که چهل‌تای آن برای انسان سرطان‌زا است.

- ۸۰ درصد علل سرطان ریه و ۳۰ درصد کل علل مرگ در دنیا در نتیجه‌ی سیگار کشیدن ایجاد می‌شود. - مصرف تنباکو علت شناخته شده‌ی کنترل شده‌ی مرگ است.

- سازمان بهداشت جهانی علت شش میلیون مرگ در سال را در جهان به علت مصرف تنباکو می‌داند.

- پیش‌بینی می‌شود تا پایان قرن بیست و یکم، یک میلیارد انسان به علت کشیدن سیگار بمیرند.

- براساس گزارش مرکز کنترل بیماری‌ها، بیشتر از ۸۰ درصد افرادی که سیگاری هستند، سیگار کشیدن را قبل از ۱۸ سالگی شروع می‌کنند.

- شروع سیگار در سنین کمتر موجب اعتیاد بیشتر به نیکوتین موجود در سیگار و ترک مشکل‌تر آن است.

علاوه بر اینکه شروع کردن سیگار در سنین کمتر تمایل برای ادامه‌ی آن در سنین بالاتر را بیشتر می‌کند، همان‌طور فرد را مستعد رفتارهای پرخطر دیگر و ایجاد مشکل‌های روانی و کاهش سلامت هم می‌کند. - کسانی که در سنین کمتر سیگار کشیدن را آغاز می‌کنند، بیشتر به هروئین و و ماری‌جوآنا در سنین بزرگ‌سالی اعتیاد پیدا می‌کنند. - میزان مصرف سیگار در دنیا در بین جوانان بین ۱۴.۲ درصد تا ۳۹ درصد در سراسر جهان متفاوت است.

- در مطالعه‌ای در ایران، ۲۲ درصد جوانان دانشگاه سابقه‌ی مصرف سیگار را اعلام کرده بودند.

- تحقیق‌ها در کشورهای پیشرفته نشان داده که کشیدن سیگار در حال افزایش است و این میزان افزایش در سال‌های اولیه‌ی دانشگاه به صورت مشخصی بیشتر از دوره‌های دیگر است.

- شناخت ریسک‌فاکتورهایی که باعث افزایش مصرف سیگار در جوانان دانشگاهی می‌شود، اهمیت ویژه‌ای دارد.

روش مطالعه:

- مطالعه‌ای مقطعی روی ۶۲۰ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در غرب ایران به صورت روش انتخابی اتفاقی خوشه‌ای انجام گرفته شده است.

- از شرکت‌کنندگان در مطالعه مجموعاً دو گروه سؤال پرسیده شده است. گروه اول اطلاعات دموگرافیک آن‌ها و گروه دوم در مجموع هفده مورد مربوط به چهار ساختار اصلی تئوری مبتنی بر رفتار.

- اعتباریابی پرسش‌نامه ابتدا به صورت پایلوت در سی نفر از دانشجویان بررسی شده است.

مطالعه حاضر چه اطلاعاتی را به دانش موجود اضافه می‌کند؟

- میانگین سنی دانشجویان ۲۲/۱۹ سال بین ۱۸ تا ۴۲ سال بوده است. ۴۲.۱ درصد دانشجویان پسر و ۵۷.۹ درصد آن‌ها دختر؛ ۴.۱ درصد متأهل و ۸۵.۹ درصد مجرد بوده‌اند و والدین ۴.۵ درصد آن‌ها طلاق گرفته بودند؛ - ۱۱.۶ درصد دانشجویان اعلام کرده‌اند که سابقه‌ی مصرف سیگار دارند؛

- ۳.۳ درصد دانشجویان اعلام کرده‌اند که مصرف روزانه‌ی سیگار دارند؛ - میانگین سن شروع سیگار کشیدن ۱۷.۶۲ سال بوده است؛

- از میان ساختارهای تئوری مبتنی بر رفتار، عامل هنجار ذهنی **OR**: ۱,۳۶۱ و بعد از آن نگرش **OR**: ۱,۰۴۱ بیشترین تأثیر را بر کشیدن سیگار نشان داده‌اند؛

- جنسیت مرد **OR**: ۳,۹۰۲ و طلاق والدین **OR**: ۷,۸۹۷ بیشترین عامل پیشگویی‌کننده‌ی مرتبط با سیگار کشیدن در دانشجویان دانشگاه بوده است.

محدودیت مطالعه:

- روش انجام مطالعه با ارزیابی از طریق پاسخ‌های خوداظهاری شرکت‌کنندگان بوده است که می‌تواند از این بابت محدودیت داشته باشد.

- در این‌گونه مطالعه‌ها احتمال بیاض یادآوری هم وجود دارد که جزو محدودیت مطالعه محسوب می‌شود. پیشنهادهایی در زمینه‌ی انجام مداخله‌های بعدی لازم؛

- انجام مطالعه‌های مداخله‌ای کنترل شده‌ی تصادفی برای ارزیابی تأثیرگذاری روش‌های مداخله‌ای آموزشی در تغییر نگرش دانشجویان.

- به علت اینکه سوءمصرف مواد، عوارض جبران ناپذیری دارد و شروع کشیدن سیگار، افراد را به استفاده از این مواد مستعد می‌کند، اجرای مداخله‌ها در این زمینه به صورت گسترده‌تر در گروه‌های پرخطر بسیار اهمیت دارد.

- باتوجه به مؤثر بودن فاکتورهای شناختی و تأثیر قوی هنجار ذهنی افراد و نگرش آن‌ها درباره‌ی سوءمصرف مواد می‌توان برای تقویت شناخت این افراد و برای

تأثیرگذاری در هنجار ذهنی جامعه و نگرش دانشجویان از روش‌های آموزشی مختلف و با استفاده از رسانه‌های مختلف آموزشی در تقویت این عوامل تأثیرگذار قدم برداشت.

- باتوجه به تأثیر طلاق والدین در این زمینه باید گروه فرزندان طلاق را گروهی پرخطر در نظر گرفت و با ایجاد مراکز مشاوره هم برای والدین و هم برای خود فرزندان احتمال آسیب را در این گروه کاهش داد.

مخاطبان این گزارش و روش اطلاع‌رسانی مناسب به هر کدام:

- رئیس‌ان دانشگاه‌های کشور (با تهیه‌ی گزارش و ارائه‌ی آن‌ها به دانشگاه‌ها)؛

- مراکز سیاست‌گذاری سلامت (با ارائه‌ی گزارش به مراکز)؛

- مراکز مشاوره‌ای (با ارائه‌ی گزارش).

WOMEN'S HEALTH
Bulletin

WOMEN'S HEALTH Bulletin

Number 1, Volume 1, Issue 1, April 2014

p-ISSN: 2345-5136
e-ISSN: 2382-9648

womenshealthbulletin.com

p-ISSN: 2345-5152

INTERNATIONAL JOURNAL OF
SCHOOL HEALTH

INTERNATIONAL JOURNAL OF SCHOOL HEALTH

Number 1, Volume 1, Issue 1, June 2014

وب سایتهای مجلات مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

<http://emedicalj.com>

<http://hkj.sums.ac.ir>

<http://womenshealthbulletin.com>

<http://intjsh.com>

<http://socialpharmacyjournal.com>

بهداشت بهداشت

دانش و تجارب مدیران ارشد و خبرگان در روزند

توسعه شبکه‌های بهداشتی ایران

مؤلفان:

کلیان باقری اسکری

رحمت لاد حادقی

سید بهزاد علیزاد

سید علیرضا منیلائی

حسام رحمان پور خانی

محمدعلی فیاض بخش

محمدحسین شایبی

پژوهش خانواده

حقیقت

